

עוֹזֵי בָרַעַם כּוֹבֵשׁ אֶת קוֹבָה

בריטניה: הימין

מתאהב בסין

הצדקנות של הימין בכל הנוגע ליחסים בינלאומיים אינם מאפיינים רק את ישראל. כותב על כך השבוע עורך 'ניו סטריט טיימס' ברוס פיג' במדורו יומן לונדוני:

"רבים מאיתנו התנגדו תמיד לעמדות הימין, שסין העממית איננה קיימת כלל או שהיא מאוכלסת באזרח בילעדי בשדים בעלי-קרניים. לכן אנו רשאים עתה להקיא במצפון שקט, נוכח המחזה הבלתי-סניטארי של הימין המתנה אהבים עם סין."

"כל רשימת-החטאים, שבה מאשימים את ברית המועצות, היא רלוונטית גם לגבי סין: דיכוי מיעוטים, כליאת מתנגדיה-מישטר, מדיניות-חוץ חוקית, נית מבחינה צבאית."

"לכן מוזר לראות קבוצה גדולה של אנשי-ימין מובהקים עורכת יום-עיון המוקדש לאספקטים שונים, כלכליים וחברתיים, של סין, בסדר-היום לא נכח ללה סגירתו של קיר הדמוקרטיה בסין. כדאי, אולי, להזמין את אנדריי סחרוב לומר כמה מלים בעניין זה."

עד כאן ברוס פיג', אפשר להתנבא, ללא הסתכנות מופרות, שמסע-העמולה פרו-סיני יתחיל בקרוב גם בישראל, ודווקא בעיתונים כמו מעריב והארץ."

ליקוי באורות. צרפת וגרמניה הזהירו, אמנם, את ברית-המועצות שלא יחול שום שיפור ביחסי מזרח-מערב עד שהסובייטים יפנו את אפגניסטאן. אלא שהמעצמות האירופיות רואות בצעדה של מוסקבה ליקוי באורות זמני, ולא שיטה מדינית חדשה במדיניות-החוץ הסובייטית.

נשיא-צרפת לא הסתיר כלל את כוונתו לחזור למדיניות של דטאנט בהקדם האפשרי. הוא הביע התנגדות עזה ליצירת הגושים מחדש, וסירב לשלוח את נציגיו לפגישה בין שרי-החוץ האירופיים וסידרוס ואנס, שתיערך השבוע בבון.

הצהלה בווינגטון היא, לכן, מוקדמת, ומבוססת על הנחות וניתוחים מוטעים. העובדה הנחרצת ביותר, שנקבעה בפאריס השבוע, היא חישולה של הסולידריות הצרפתית-גרמנית. שתי אויבות ותיקות, שלחמו ביניהן שלוש פעמים מאז 1870, יצרו ברית הדוקה, שתקנה להן הגמוניה מוחלטת באירופה.

מדיניותה הפרו-אמריקאית העיוורת והבלתי-יבוקרתית של ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, בודדה את הבריטים באירופה. חובם הגדול של הבריטים לשוק האירופי, עיונותם לשיטת-מטבע אירופית אחידה ועמדתם האנטי-צרפתית באשר למדיניות החקלאית של השוק, הביאו עתה לקרע לא רק עם צרפת, אלא גם עם גרמניה.

הציר הגרמני-צרפתי החל עתה בתוכנית-ייצור של 5000 טנקים כבדים, בהוצאה משוערת של 10 מיליארד דולרים. אם תצליח התוכנית, יהפוך הציר לספק ראשון-במעלה של נשק שיגרתי למדינות הקטנות יותר.

בין הלוחות לא ייגרע חלקם של מדינות האיסלם וארצות-ערב.

לא חל בגלל התערבות סובייטית, אלא בעסיים של תהליכים חברתיים-פנימיים בלתי-נמנעים. לשיעבודם של מאות מיליוני אסייאתים, אפריקאים ועמי אמריקה-הלא-טינית כדי לשרת בין השאר את ג'ורג' אלכטריק ואיי-טיי יש מחיר היסטורי. אין שום אפשרות להצדיקו מנקודת-ראות סוציאל-דמוקרטית.

על צעירי המערך לעשות חשבון-נפש אידיאולוגי, יסודי ונוקב בקביעת האוריינטציה הבינלאומית שלהם. אחרת יאבדו, ובצדק, את מקומם באינטרנציונל-הסוציאליסטי. לא בעולם יוכלו לקיים את קשריהם עם הצעיר-ריס-הסוציאליסטים בשוודיה, באוסטריה, בבריטניה או במערב-גרמניה (שלא לדבר על אמריקה-הלאטינית) רק בחסות האשליה שנוצרת עלידי השלט 'מפלגת-העבודה'.

צרפת וגרמניה:

לא בכיס של קארטר

השבועון האמריקאי טיים מצטט השבוע את קאנצלר מערב-גרמניה, הלמוט שמידט: "התחלתי את הקאריירה שלי כחובב אנגלים, אמר שמידט, 'הפכתי לפרו-אמריקאי, ולבסוף סיימתי כידיד נאמן של צרפת'."

שמידט ונשיא צרפת, ואלייז'ה ז'יסקאר-ד'סטאן, חתמו את ההתייעצות הארוכה שלהם במינשר משותף, שציון שינוי משמעותי במדיניות שלהם עד כה. השניים תבעו מברית-המועצות לפנות את אפגניסטאן, הצהירו אמונים לנאט"ו, אך השאירו את הדלת פתוחה לחידוש הדטאנט. הם תבעו עבור אירופה תפקיד מיוחד, תומך בארצות-הברית, אך שונה במהותו.

ההסבר של טיים למדיניות חדשה זו הוא צולע למדי. השבועון מייחס את התפנית האנטי-סובייטית של צרפת וגרמניה ללחצים פנימיים של האופוזיציה, ובעיקר לפרשת הגלייתו של המדען הסובייטי, אנדריי סחרוב, לעיר גורקי. בשיטתיות די טיפוסית מעיר העיתון שעם גירושן של סחרוב וחל 'מצברוחם' של הצרפתים והגרמנים להשתנות.

ברירות בדת-מזדוהרת. לשמידט, ובעיקר לז'יסקאר-ד'סטאן, היו סיבות הרבה יותר טובות לצאת נגד הסובייטים.

למשקפים אובייקטיביים אין עתה כל ספק שברית-המועצות ביצעה טעות חמורה בעצם הפלישה לאפגניסטאן. האקט התוקפני הזה התפרש בעולם השלישי, ובצדק, כפגיעה במדינה בלתי-מזדהרת. המדינות המוסלמיות ראו במיבצע הצבאי באפגניסטאן תוקפנות אנטי-דתית, המכוונת נגד כל מוסלמי בעולם.

עבור צרפת מהווים הקשרים עם העולם המוסלמי עורק-חיים חיוני. רוב האימפריות הצרפתיות לשעבר, שנשארה קשורה בטבורה עם פאריס מבחינה מדינית,

מנהיגים שמידט וד'סטאן
הציר החדש

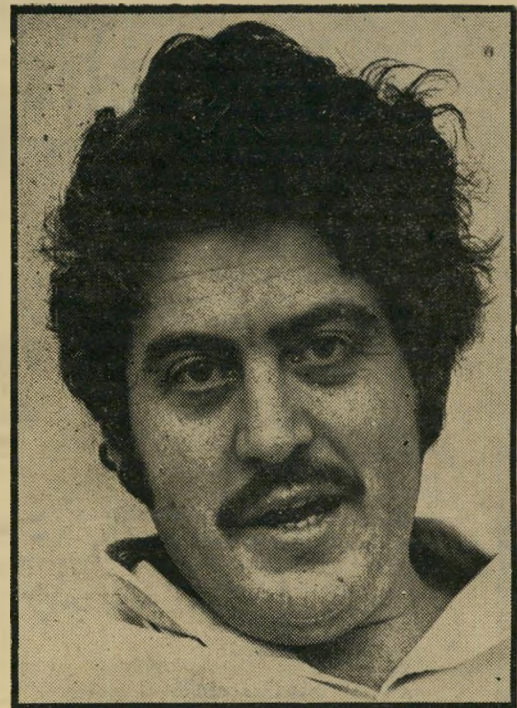
כלכלית וחברתית, היא מוסלמית. צרפת וגרמניה תלדו יות בארצות-ערב השממוניות בכל הנוגע לאספקת דלק.

בפעם הראשונה מזה שנים רבות נותרה מוסקבה כימעט בבידוד בינלאומי. לא היתה צרפת ולגרמניה כל סיבה שלא לעלות על הגל האנטי-סובייטי. צעדם של ד'סטאן ושמידט קירב אותם, במידה מסוימת, לארצות-הברית. עם זאת, חשוב לזכור שהיא נעשה מסיבות אירופיות מובהקות, ובדגשים משמעותיים וחשובים, המפרידים אותו מהמדיניות האמריקאית.

ד"ר סטריינג'לאב הישראלי, מנהיג מיסלגת התחייה הפרופ' יובל נאמן, ידוע בשיגעון-הגדלות שלו. סידרת-המאמרים שלו, שהתפרסמה לאחרונה בצהרון מעריב, היתה רווייה בבוז תהומי כלפי ארצות-הברית, הרכוכית ההוטרנית.

נאמן היה רוצה שמעצמת-העל תנהג בעולם כולו, כפי שהוא היה רוצה לנהוג בפלסטינים.

קוראי העיתונים בישראל כבר רגילים לביקורת אנטי-אמריקאית מצד ימין. בכל זאת, קשה קצת לעכל את

ח"כ עוזי ברעם
האיש שלנו בהאואנה

העובדה שהמאמר הנציץ ביותר התפרסם השבוע דווקא בעיתון פועלי ישראל, דבר.

מחברו, ח"כ עוזי ברעם מסיעת המערך, מנתח את הישגי הסובייטים ומפלגות האמריקאים בזירה הבינלאומית. הצעתו האופרטיבית היא ממש חסרת-תקדים. ח"כ ברעם מציע לארצות-הברית לתקוף את קובה, כתגובה על הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן. חיסול קובה הסוציאליסטית יפגע, לדברי ח"כ ברעם, במדינה אנטי-ישראלית, ויסייע לארצות-הברית, לייצב את המישטרים באמריקה הלאטינית.

נדמה לי שניתוח כזה לא הופיע ב-20 השנים האחרונות אף בעיתון אחד במערב, אף לא בביטאון הימין הקיצוני. קשה להאמין שסוציאליזמוקרטי ישראלי מציע ברצינות להרוס את הישגיה המפוארים של המהפכה הקובאית, שחיסלה את הבערות והרעב באי הקאריבי ושהפכה אותו למופת לכל השמאל הלאטינו-אמריקאי.

ארצות-הברית פעלה ופועלת רבות ל"ייצוב" המישטרים באמריקה הלאטינית. אחד ממייבציה המפוארים היה חיסולו של נשיאה הנבחר, הסוציאליסטי, של צ'ילה, סלבדור איינדה, והחלפתו בדיקטטורה פאשיסטית. מיבצע משולב זה של הנרי קיסינג'ר והסג"ר-איי-איי-בי-1973 הביא לחיסול המהפכה הצ'יילאית, להגדלת תמותת התינוקות ב-70 אחוז, לאבטלה ולהשפלת צלם האדם העובד.

דפוס זה קיים בכל פעילותה של ארצות-הברית באמריקה הלאטינית. אין בעולם אף פוליטיקאי סוציאלי-דמוקרטי אחד שיציע, או שיתמוך, בתוכנית כזו.

באורה טיפוסית ומצער מתבטא ח"כ ברעם, כימעט בלי משים, שארצות-הברית "איבדה" את איראן. זהו, דווקא, ביטוי די שיגרתי באמצעי-התיקשורת שלנו. כדאי אולי להזכיר לקוראים בישראל שאיראן איננה שייכת לארצות-הברית או למעצמת-על אחרת. איראן היא מולדתם של עשרות מיליוני האיראנים, שנוצלו באזרח מחפיר על ידי השאה, בעזרת המישטרה החשאית האימתנית שלו, טאוואק, ובתמיכת ארצות-הברית והחברות העל-לאומיות.

גם פאקיסטאן איננה "שייכת" לאמריקה, למערב או אפילו לנשיאה, הנג'רל זיא אל-חאק, אלא לעם הפאקיסטאני, שרובו המכריע חי בתנאי ניצול, בערות ותת-תזונה.

יש לחזור ולשנן אמת פשוטה זו לא רק עקב מישקלה הערכי, החשוב כשלעצמו, לקיומם של העמים המנוצלים יש גם פוטנציאל מהפכני עצום, שיש להביאו בחשבון בכל חישוב כלל-עולמי של יחסי-כוחות. השינוי באיראן